

J. Růžková

Zuzana Růžková, Mezi kladivem a kovadlinou. Vrchnostenský aparát pardubického panství v letech 1560-1630, Praha 2013, 238 stran

Studium byrokratického, či správního aparátu na jednotlivých panstvích, stejně na dalších stupních správy raně novověkých států patří k soudobým historiografickým trendům zahraničního bádání. Přitom je zřejmé, že se opouští tradiční, právně historické kánony o tom, jak by tyto jednotlivé správní struktury měly fungovat, protože panuje jednoznačný příklon k poznávání, jak skutečně vykonávaly své funkce. A tu je zřejmé, že jde v nejednom ohledu o práce docela převratné pro vnímání raně novověké společnosti.

Zuzana Růžková právě pod tímto zorným úhlem přistoupila ke zpracování svého tématu. Zde je důležité, že nevolila konvenční hranici tématu do roku 1619, jak se tradičně činívá, ale posunula ji dále k roku 1630. Jen takto mohou vyniknout proměny rané pobělohorské doby. Autorka byla na tento úkol výtečně připravena. Již ve své bakalářské práci se zabývala městem Pardubice a jeho vnitřními i vnějšími interakcemi. Diplomová práce se vyznačuje bezpečnou znalostí české i zahraniční literatury k tématu. Mimořádně obsažné bylo autorčino archivní bádání, a to hned v několika institucích. Soudím, že jde o mimořádný výkon, který dovolil ponořit se do jemného přediva informačních toků mezi českou komorou, hejtmanem pardubického panství, ale neméně pardubickým primasem.

Z. Růžková detailně rozebrala jednotlivé úřady, jejich kompetence, a posléze věnovala značnou pozornost skutečnému výkonu jejich funkcí. Další takovou důležitou částí je analýza jednotlivých komorních instrukcí a jejich dopad na každodenní život velikého polabského panství. To považuji za velice důležité. A to proto, že se instrukce nejednou berou jako poměrně "těsný" odraz reality, např. ona známá komorní instrukce Vchynského z r. 1617, a dedukují se z ní poměrně závažné konsekvence. realita ležela docela, docela vzdálená takovým představám.

Pokud věnovala Z. Růžková tak velkou pozornost působení zmíněných normativů "shora" a konfrontovala je s realitou, je zřejmé, že se dokonale zorientovala v mechanismu fungování pardubického panství. Zde je jasné, že diplomantka splnila nejen zadání své kvalifikační práce, ale v nemalé míře přispěla z poznání správních aparátů v Čechách raného novověku. To bylo

dosud zakotveno na rožmbersko-lobkovickém "modelu", komorní panství navzdory enormnímu množství písemností zůstávala zatím stranou.

DP Z. Růžkové má velice jasnou, logickou a přehlednou strukturu. Je formulována velice věcně i přesvědčivě současně, na žádném místě neodbíhá od centrální osy výkladu. Což ale neznamená, že autorka nemá smysl pro detail. Naopak! Samostatné hodnocení si vyžaduje formální způsob zpracování. Z. Růžková při tom nezapře nemalý literární talent, jež je patrný jin na neotřelém názvu práce, ale i v použitém stylu. ten je moderní, ale plně si zachovává znaky odborného stylu.

Vynikající diplomovou práci Zuzany Růžkové rád doporučuji k obhajobě. Současně navrhuji, aby byla přijata (uznána) jako práce rigorózní.

V Praze 28. srpna 2014

